

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este Duminec'a si Joi'a, la fie-care doue septemani cu adausulu Foisioarei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei, pre afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 22.

ANULU XXIV.

Sabiu 1426 Martiu 1876.

(trecelelate parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre nou anu 8 fl. 60. a. o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri stroine pre anu 12 fl. anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirula, pentru a doua ora cu 5 fl. cr. si pentru a treia repetire cu 3 fl. cr. v. a.)

La cestiunea commissarei si proportiunarei.

Aristocrati'a nu pöte lasá dina-intea ochiloru, ca desdaunárele de pâna acum'a s'au papatu un'a dupa alt'a; si dieu 'i cade greu de a trái din munc'a propria, invetiata fiindu din tempii trecuti la mai bine.

Ce tempuri fericite erau acele, cându mariile sele, boierii tieriei, n'aveu decâtu sa-si umple cosiurile din sudorea iobagiloru. Cându acesti'a erau prin lege obligati de a munci pentru domniiloru; si totu ei avéu sa pörte de alta parte si tóte poverile statului, fara cá dóra, dreptu recompensa, sa fie partasi si la beneficiile cetatienesce; din contr'a parii in tóta form'a.

Trecura inse tempurile acele de trista memoria. Spiritulu tempului, si nime altulu, puse capetu cá se nu conturbe intrarea epocii umanitati, in carea aru fi sa ne afámu astadi. Inse beneficiatii tempurilor trecute, nu putéu remáné nedesdaunati, pentru buavointi'a executata chiaru fatia de servii loru, carii abi'a mai erau capabili pentru drepturi; si astufeliu urmara: desdaunárele pentru pamentu, pentru decime si vii, cá fántáni destulu de fertile pentru pungile fostiloru boieri.

Aceste inse tóte fura si in cea mai mare parte si trecura. Afara de acést'a fostii boieri au a platí astadi asemenea cu iobagii birurile cele grele, dupa mosiile cele estinse, pre care astadi trebuie sa le agonisésca cu munca propria. Intre astfeliu de impregiurári nu ne pöte prinde mirare, cându vedemu pre fostii boieri tanguinduse in organulu loru „Kelet“: ca relatiunile de posesiune din diu'a de adi in Transilvani'a, suntu nesuferibile, si ca pretindu o organizare grabnica, sub pericu ca la din contra s'aru nimicí de totu starea economica a tieriei.

Intr'adeveru ca si noi partinimu si simtimu necesitatea, de a se imbunatatí starea nóstra agronomica si preste totu economica, cu ori ce pretiu si prin ori-ce mijlóce legali si ecuitabili; boerii lui „Kelet“ inse se pare, ca voiescu a profitá si din cestiunea acést'a numai pentru sine. Cáci ei se identifica pre sine cu starea agronomica a tieriei intregi si pretindu astufeliu reforme care pentru densii potu fi cátu de folositoare, cu atât'a inse mai daunóse pentru cealalta populatiune si mai alesu pentru fostii coloni, carii inca suntu isvóre, celu putienu totu-atát'a de ferúle pentru vistieri'a statului; deci chiaru si numai din punctulu acést'a de manecare au totu atât'a dreptu de a fi respectati si considerati din partea puterei de statu, cá si boierii.

Cumca fostii boieri, nu se intereséza intru atât'a, de starea agronomica in genere a tieriei, cátu mai multu numai de aceea: cum sa póta ei profitá din cestiunea regulárei definitive a relatiuniloru remase din legaturile de urbarialitate de mainainte; acést'a se vede apriatu din giurstarea, ca organulu loru „Kelet“ atinge intrebári, care au locu mai numai intre fostii boieri si coloni si le pertractéza intr'unu modu, ce o da pre fatia care suntu durerile boieriloru. Haru domnului numai, ca regimulu 'si cunosce mai bine missiunea sea, decâtu presupunu boierii: si astfeliu nu le va face tóte pre voi'a dloru. —

Urmarindu in scurtu cele 6 intrebári, ce le pune si pertractéza „Kelet“

firesce din punctu de vedere alu intereselor numai boieresci — in privinti'a commissatiunei si regulárei posesiuniloru, ne vomu esprimá si noi parerile nóstre fara reserva.

In ce privesce intrebarea prima: de se póte face pendentá séu nu, regulárea posesiunei si resp. commissarea dela invoirea majoritatiéi séu minoritatiéi composesoriloru? Si de nu, ce jurstári au sa fia decidiatóre, pentru ducerea in deplinire a commissarei?

In privinti'a respunsului ce 'lu da „Kelet“ la partea dintáiu a intrebárei acéstei'a: ca adeca statulu fara respectu la vointi'a composesoriloru sa duca cu forti'a in deplinire commissatiunea, nu putému fi pre deplinu de acordu cu „Kelet“. — Cáci, de si nu se póte negá ca commissatiunea in genere e fosositóre pentru agronomia si economia, intru cátu ea face posibilu cá fia-care proprietariu sa-si folosésca liberu, neaternatoriu si dupa placu pamentulu seu comassatu, scutesce de alergaturile cele multe dela o parcela la alt'a, si inlesnesce proprietariului supravegherea asup'ra ródoloru osteneleloru sele etc. totusi obvinu momente, cari intre impregiurárele nóstre de astadi, facu sa apara commissatiunea cá modulu celu mai siguru de ruinare pentru majoritatea populatiunei, pentru proprietarii mici.

Fertilitatea pamentului nu e pretutindinea asemenea. O bucata de pamentu in unulu si același hotaru póte fi mai priinciósa pentru unu feliu de semenaturi, cá pentru altulu si pâna cându posesiunile suntu parcelate, fia-care agronomu 'si folosesc fia-care parcela de pamentu, in modulu care 'i promite venitu mai multu. — Bine ca prin munca si truda ori-ce pamentu se póte face fertilu pentru ori-ce feliu de semenatura si ca prin schimb, care póte fi si in bani, se póte acoperí lips'a fia-cáru'a din prisosinti'a altui'a; iase popopulu nostru agronomu e inca departe de stadiulu acela de cultura încátu sa-si scie ajutá in modu artificiosu, de alta parte mijlócele de comunicatiune cele rele facu mai imposibile comunicatiunea si comer-ciulu cu cereale.

Pre lángea acestea mai obvine, ca in casu de daune elementare, pâna ce suntu posesiunile parcelate, proprietariulu in cele mai putiene casuri 'si perde recolt'a de pre tóte parcellele imprasciate; pre cându fiindu acestea comassate, stau sub un'a si aceeasi sórte, si astufeliu devine proprietariulu nimicitu dintrun'a. Silitu fiindu acum'a a-si acoperí lipsele sele prin imprumuturi, trebuie sa se ingrópe in datorii, din care cu anevoiasé se mai póte eliberá; fiindu-ca noi nu avem mai de locu astufeliu de institute de creditu, care se servésca, dupa destinatiunea loru, spre ajutorirea agronomiloru si economiloru. In casu de nevoia 'si vinde astadi plugariulu o parcela de pamentu séu o zelogeste, — se ajuta si totu 'i mai remánu celelate inca spre sustienerea sea si a familiei; cându inse va fi silitu a-si vinde séu i se vinde posesiunea intréga, nu-i mai remáne decâtu traist'a de cersitu. —

Economi'a de vite, carea e unulu din ramii cei mai rentabili pentru agronomii nostri, aru trebui se stagnedie de totu; pâna ce saru dedá economii rostirii cu sistemulu nou si aru aflá modulu de a o puté continuá si sub giurstárele schimbate. Compe-

tintiele statului inse pretindindu-se mereu i-arú aduce la sapa de lemn.

Afara de acestea s'aru nasce proletariatulu, cându s'aru efeptuí indata si sub giurstárele de fatia commissatiunea. Cáci aru fi o urmare naturale a commissarei, oprirea de a nu se mai impartí de nou séu chiaru a parcelá pamenturile odata comassate.

Urmare mai departe aru fi de aci, ca in casuri de ereditate, averea imobile comassata nu s'aru mai puté impartí intre eredi in natura, ci i s'aru puté transpune numai unui'a dintre densii si astfeliu ceilalti, aru remané proletári, nefiindu inca indeltniciti de a se prinde de meserii séu alti rami de productiune.*)

Prin comassarea fortiata aru scadá mai departe pretiulu realitátiloru intre giurstárele cele abnorme presente. Lips'a monetei, carea aduce cu sine, de se vendu astadi parcele de pretiu considerabilu, cu o bagatela, aru avé totu acélasí efectu si fatia de o mosia intréga comassata. Cáci cându lips'a de bani opresce concurenti'a; atunci cumperatoriiu facu pretiurile dupa placulu loru.

In fine s'aru ingreuiá si schimbulu resp. agonisirea realitátiloru, ba s'aru face mai imposibile pentru poporulu sermanu. Elu dupa castigulu si midilócele sele, usioru póte sa-si agonisésca adi o mosia, máne alt'a; castigarea unui complexu intregu inse trece preste puterile sele.

Noi asiá dara de-si in principiu, nu suntemu in contr'a commissarei; in contr'a introducerei ei repentine si forciata intre giurstárele de fatia, trebuie sa fimu. — Dupa noi commissarea, fara periclitarea stárei de acum'a agronomice si economice, bune rele, cum suntu, numai atunci s'aru puté face; cându mai intáiu aru urmá pregatirile de lipsa si pentru poporulu de rendu si acést'a inca s'aru pune in positi'a de a puté esistá si sub giurstárele schimbate.

(Va urmá)

Revist'a politica.

Proiectulu despre regularea fundului regiu s'a terminatu alalta ieri, fiindu primitu in desbaterea generale si speciale. Sieptespradiecte deputati sasi s'aru abtíenutu dela desbaterea speciale.

Sessiunea dietei presente dice „P. C.“ se va inchide luni si cea urinatóre se va deschide marti.

Delegatiunile se voru deschide la Budapest'a in septamán'a prima din lun'a lui Maiu.

De vre-o dóue dile incóce tace diurnalistic'a cea mare de evenemintele din orientu. Press'a oficiósa este indata gat'a a vestí ca lucrurile s'au indreptatu spre pace. Unele semne inse dovedescu, ca liniscea politica de care ne bucurámu de vre-o dóue dile, are sa fia in curendu intrerupta de alte eveneminte, cari se succedu cá fasele unei bóle cronice.

Austro-Ungari'a aplica neutralitatea acum cu tóta rigurositatea. Dela Liubobratice incóce, carele e internatu in Lintiu, au mai pusu mân'a organele monarchiei nóstre pre unu altu capitánu cu 80 de insurgenti, cari fura alungati pre pamentu austriacu. De alta parte oficiile vamale din Zar'a

*) Acést'a aterna dela modalitatea cum s'aru face commissatiunea. R.

au capetatu ordinu strajnicu a confiscá tóte transporturile de arme pentru Muntenegru si Serbi'a. Unu transportu de 25,000 púsci nóne, ce aveau destinatiunea pentru Muntenegru si suntu liferate de o fabrica din Vien'a e dejá confiscata. Muntenegru au reclamatu armele, aratandu ca se afla in pace si cu Austro-Ungari'a si cu Turci'a. Din Vien'a inse s'a respunsu, ca Muntenegru nu are lipsa de armele acéste si ca Muntenegru voiesce sa le mijlocésca insurgentiloru. Negociárele intre Cetinje si Vien'a decurgu in privinti'a armelor din cestiune si credemu ca se voru terminá cu eliberarea transportului. Muntenegru pâna un'a alta a opritu din partesi esportulu de mijlóce de traiu la Cattaro.

Ce face Serbi'a? se intréba inca si astadi lumea politica. Deocamdata ne spune press'a oficiósa, ca Marinovici a recomandatú principelui Milan pacea si dela recomandarea acést'a se facu deductiuni dupa cum le doresce ori-care doritoriu alu pácei. Dara, din dispusetiunile regimului dejá luate nu s'a revocatu inca nici un'a; din Parisu se astépta in totu momentulu scirea despre incheierea unui imprumutu nou, care déca nu se va realisé, se va inlocuí prin unu imprumutu fortiatu in tíera. Asiá increderea prea mare in o tienuta pacifica a Serbiei este deocamdata pripita.

O telegrama din Belgradu dela 23 Martiu spune, ca conscriptiunea rezervelor serbesci au avutu unu resultatu fórté favoritoriu pentru Serbi'a. In casu de resbelu Serbi'a dispune de 300,000 de combatanti; 200,000 potu trece preste confinie si 100,000 potu remané in tíera.

Insurgentii se inmultiescu. Intre Grebci si Trebinje suntu 2000 de insurgenti, cari pâna un'a alta impedece proviantarea cetátiéi Trebinje si impedece acumularea trupeloru turcesci despre Kleck. In Bosni'a aprópe de confiniele serbesci, in tienutulu Novovarosiului s'a formatu o trupa ncua de insurgenti. Mai departe capitaniu Babici, Uzelac si Bilbija au terminatu organizarea unei legiuni de insurgenti. Principele Carageorgevici inca a organizatu unu corpu cu o eminenta armatura militaria, cu instrumente de pioneria, cu tunuri etc.. In trup'a sea suntu oficiieri rusesci, austriaci si unulu germanu. Despre principele Carageorgevici se dicé, ca a lucratu cu multa socotintia, preparandu-se cu tóte cele trebuincióse pentru o campania regulata.

Achmed Muctar pasi'a a propusu insurgentiloru unu armistitiu de dóuespradiecte dile, care armistitiu inse fu respinsu din partea insurgentiloru.

Din R o m 'a se telegraféza ca cris'a ministeriala ce dureza inca se va terminá astfeliu: Depretis va fi ministru presiedinte si de finantie, Nicoter'a de interne, Mezzapapo de resbelu, Brin de marina, Zanardelli de lucrárele publice, Coppino de instructiune, Manciu de justitia, Maiorana de agricultura si Melegari de esterne.

Regele Spaniei Alfonso a intratu in Madridu in fruntea unei armate de 25 mii, reintorcendu-se din campani'a contra carlistiloru, si fu primitu cu mare entusiasm.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei reprezentative din 22 Martiu n. dupa cele formale se pune la ordinea dilei proiect-

tulu de regulare a fundului regiu si a universitatii in natiunii sasesti.

Reportorul Fr. Wächter recomanda casei proiectulu. O motivare mai departe e de prisosu, de ore ce raportulu de motive acudatu la proiectu e de ajunsu. (Aprobare).

Ministrulu presedinte Tisz a de asemenea afla de prisosu ori ce motivare in momentul acest'a si-si reserva a vorbi inca la obiectulu in discussiune, deca cum-va i se va dá ansa la acest'a in decursulu desbaterei.

In desbaterea generale ce se incepe ia mai intai cuventulu deputatulu Kapp: Deca proiectulu e in genere de insemnatate mare, atunci elu pentru sasi e de o insemnatate extraordinara. Oratorulu scie bine, ca standu inaintea unei majoritati colosali, are o problema forte grea, dara se va tiené de obiectu si roga cas'a de atentiune. (S'audimu!)

Scopulu proiectului nu e decatu nimicirea fundului regiu, pentru a dá acolo terenu libru de actiune guvernului pentru scopurile sele. In raportulu de motive ministrulu se provoca la aceea, ca proiectulu acest'a e consecinta dintr'o lege, care demanda guvernului sa faca dispositiuni legali relativu la regularea fundului regiu. Legea ce e dreptu demanda regula re a fundului regiu, dara nu nimicirea lui, precum face proiectulu. Ministrulu se provoca in deosebi la § 1 art. 43: 1868, prin care se pretinde regularea legale indigitata, dara ministrulu a uitatu § 10 din legea citata, in care se dice, ca regularea are sa urmeze asiá, catu sa se crutie drepturile basate pre legi si tractate.

Oratorulu espune apoi in detaiu intemplantile istorice relativu la Transilvani'a inainte de inactivarea legii din 1868 si apoi continua, ca ministrulu a respunsu la o intrebare ce i s'a pusu in comisiunea administrativa, cu privire la ascultarea celor interesati, ca s'a satisfacutu dejá a-cesta recerintia a legii prin antecesorele seu. Oratorulu nu se indoesce de acest'a, dara trebuie sa faca doue observatiuni in privinta acest'a, intai, ca insusi ministrulu a disu, ca nu densulu, ci antecesorele seu a ascultatu pre cei interesati, a dou'a, cum a potutu sa se pronuncie respectivii, candu densiloru voidu sa se dechiare in conflucusu li s'au intredisu ori-ce dechiariune, cu provocarea, ca universitatea natiunei n'are nici unu dreptu la discussiuni politice.

Cea mai insemnata dispositiune a § 10 art. 43 din 1868 merge intr'acolo, ca drepturile fundului regiu, garantate prin legi si tractate, trebuie scutite. Se nasce intrebarea, intru catu se scutescu aceste drepturi prin proiectulu de lege? Se cuprinde intr'ensulu macaru un'a urma de scutinta a drepturilor? De siguru ca nu! Legislativ'a ungeresca a recunoscutu prin o lege sanctiunata drepturile fundului regiu, a datu dechiariuni solemne, ca va procede dreptu si ecuitabilu si acum? S'a substernutu unu proiectu de lege, care are de scopu simpl'a nimicire a fundului regiu. Unde suntu promisiunile solemne?

Oratorulu firesce nu primesce proiectulu. Aoperatorii proiectului dicu, ca acest'a e in interesulu tierii, e de lipsa pentru imbunatatirea administratiunii. La primul argumentu oratorulu nu vrea sa reflecteze pre largu, se teme, ca viitoriulu va areta, ca acestu proiectu substernutu nu e intru interesulu tierii. Se dice, ca proiectulu e necesaru in interesulu administratiunii. E ore — intréba oratorulu — administratiunea fundului regiu atatu de rea, catu aici numai nimicirea sa mai póta ajutá? De siguru ca nu! S'aru puté usioru aduce in armonia administratiunea — scutindu-se tote drepturile — cu tote recerintiele statului modernu! Se vorbesce de unu statu in statu ce-lu for-

méza fundulu regiu, ceea ce este cu totul neadeveratu. Se dice, ca existinta fundului regiu periclitéza interesele libertatii. La acesta afirmatiune oratorulu replica, ca fundulu regiu a fostu totu-déun'a unu asilu alu libertatii si alu egalitatii in dreptu. In fine presenta urmatoriulu proiectu de resolutiune:

Considerandu, ca articolulu de lege 42: 1868 care tratéza „de dispusetiunile detaiate despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a“ dispune:

„§ 10 Pentru a asigurá drepturile de selv-administratiune ale scaunelor, districtelor si cetatiloru din fundulu regiu, pentru organizarea corporiloru loru representative si statorirea sferei de dreptu a universitatii natiunii sasesti se insarcinéza ministeriulu, cá ascultandu pre respectivii sa substérna dietei unu astfelu de proiectu de lege care va avé sa respecteze si sa aduca in armonie in modu suficientu atatu drepturile basate pre legi si tractate catu si egalitatea de dreptu a tuturoru cetatieniloru ce locuiescu pre acestu teritoriu, de ori ce nationalitatearu fi;“

ca mai departe dispune § 11 totu din acestu articulu de lege:

„Universitatea natiunii sasesti se lasa si pre viitoriu in ster'a ei de activitate ce i compete dupa articolulu de lege transilvanu XIII: 1791 — sustienendu-se dreptulu de inspectiune alu Majestatii Sele ce-lu eserceza ministeriulu ung. responsabilu cu esceptiunea, ca adunarea universitatii nu va eserciá pe viitoriu nici o functiune judiciare in urm'a schimbarei in institutiunea judiciare“;

Considerandu, ca proiectulu de lege pre care l'a substernutu ministrulu de interne si care togm'a se afla in discussiune nu corespunde preste totu dispositiuniloru precise ale legii mai susu amintite, ci stá togm'a in contradicere directa cu ea;

ca (proiectulu) in locu de a asigurá acele drepturi are de scopu togm'a sistarea acestora si desconsidera cu totul cu privire la sfer'a de activitate a universitatii natiunii sasesti dispositiunile paragrafulu mai susu citatu;

Cas'a deputatiloru sa binevoiesca a enuciá si concludé:

1. ca nu primesce proiectulu ce stá in discussiune;

2. ca indruméza pre ministeriu cá acest'a observandu cu acuratetia dispositiunile §§. 10 si 11 art. de lege 43: 1868, mai departe § 88 art. de lege 42: 1870 sa elaboreze unu atare proiectu de lege nou, care corespunde pre deplinu dispositiuniloru din legile citate si sa substérna acestu proiectu de lege, ascultandu pre respectivii, in terminu pre catu se póte de scurtu, inaintea casei deputatiloru.

Acestu proiectu de resolutiune e subscrisu de: E. Trauschenfels, deputatulu districtulu Brasiovu; G. Kapp, deputatulu cetatiei Sabiiu; Fr. Serafin, dep. din Cincu-mare; Al. Sachsenheim, dep. din Mediasiu; Sam. Dórr, dep. din Nocrichiú; Chr. Roth; dep. din cerculu Agnitei; C. Conrad dep. din cerculu Nocrichiului; Fr. Ernst dep. cerculu Sighisioerei; Fr. Leonhard, dep. din Orestie; C. Maager, dep. din Cohalmu; C. Gebbel, dep. din cerculu Sabiiului; W. Löw dep. Mercurei; G. Baussnern, dep. din cerculu Mediasului; A. Zay dep. Sebsiului; E. Steinacker deputatu in districtulu Bistritiei.

A. Mákrá saluta cu bucuria proiectulu de lege, pentru ca promovéza unitatea statului ungerescu si e laudabilu in respectu liberalu fiindu ca nimicesce ultim'a remasitia a unei positiuni esceptionali privilegiate. De presentu existu in fundulu regiu legi numai pentru sasi, cari in numeru de 150,000 suflete suprima 33,000 unguri si 175,000 romani. Trebuie sa se puna capetu unei stári, in care dom-

nesce universitatea natiunii sasesti detragendu celoru 11 municipie sasesti dreptulu de a se determiná pre sine; din motivulu acest'a si din cele mai susu espuse oratorulu primesce proiectulu. (Aprobare in centru.)

Guido Baussnern: Onorata Casa! Dupa procederea de curendu a Casei in caus'a interpelatiunii amicululu meu Trauschenfels, unde datorintia ministrului érá, sa se ingrigésca de observarea legiloru, precandu densulu recunoscu implicite o calcare pre fatia a legii si in locu de a delaturá ni puse in perspectiva unu proiectu de lege, care radica calcarea de lege la puterea de lege (Oho!) iér' cas'a luá respunsulu la cunoscintia aprobandu-lu: dloru mei, dupa o astfelu de purcedere este cu greu a vorbi contr'a unei legi care are de scopu a umilí directu dreptatea chiaru cá lumin'a sórelui. (Sgomotu si strigári: la ordine!) Procederea acest'a dovedesce ca in cas'a acest'a, celu putienu in unele intrebári, lipsesce respectulu inaintea legii si sentiulu de dreptate. (Sgomotu si strigári: La ordine!)

Presidentulu aréta, ca deca la intrebarea momentúsa ce sta sub desbatere cas'a trebuie se asculte cu línise argumentele contrarie, pentru a nu i se poté imputá, ca ea se nesuesce nu numai a nu ascultá argumentele contrarie, ci chiaru ale suprimá, atunci se cere si din partea dloru deputati (aratandu spre grup'a sasiloru) sa fia objectivi si sa eviteze espressionile inconveniente ce nu se tienu de obiectu. Cá sa nu se póta dice, ca cas'a nu voiesce sa asculte argumentele contrarie, nu voiú sa usezu acum de dreptulu presidialu; deca inse dlu deputatu se va folosi in decursulu argumentarei sele de espressioni vatamatóre, voiú usá cu tota asprimea de dreptulu meu cá presidentu.

Deca totusi iau cuventulu — continua Baussnern — implinescu numai o datorintia etica, pentrucu lupt'a pentru dreptu forméza partea morale a luptei celei mari pentru existinta si cine lucrându in vietia se subtrage, fia din ori-cari motive, dela acest'a lupta, acel'a pecatuesce contr'a principiului de moralitate, pre care se baséza tota demnitatea omenésca. Mai iau cuventulu si din altu motivu ce deriva din natur'a omenésca si acest'a e sperantia, ca d-vóstra dloru mei veti ascultá in cea din urma minuta a órei a 12 de vocea consciintiei si veti delaturá o lovitura, care amerintia pre o natiune intréga cu nimicirea. (Miscare, o voce: Unde e acea natiune?) Sperantia acest'a o intemezu pre cavalerismulu si sensibilitatea natiunii ungeresce in punctulu onórei, o calitate acest'a, cu care natiunea ungeresca totu-déun'a s'a falitu.

Suprem'a porunca a onórei e respectarea cuventului datu, o porunca acest'a, pre care si cavalerismulu telhurescu din evulu mediu o a respectatu si lumea de astadi pune rumpearea cuventului intr'o linie cu desonorea. Ve aducu deci aminte dloru de acest'a porunca, ve aducu aminte de cuventulu de onóre, pre care natiunea ungeresca l'a datu de repetite ori natiunii sasesti in modu serbatorescu. (Strigári: Cándu?)

Voindu a constatá prin fapte acestu cuventu de onóre oratorulu dice, ca Transilvani'a este margaritariulu celu mai stralucitu in corón'a Stlui Stefanu si cea mai stralucita parte din istoria acestei tieri o forméza lupt'a de patru seculi a natiunii sasesti pentru cultura. (Contradiceri). Intr'adeveru nu natiunea acest'a, ci tradarea de tíera a voivodului Zapolya e de vina, ca Transilvani'a s'a smulsu de Ungari'a dupa nefericit'a lupta dela Mohaciú si a devenitu teatrulu resbeleloru civile si a invasiuniloru turcesce continue.

In acestu tempu teroristicu multe familii ungeresce si-au scutitu averea si vietia in cetátile bine intarite ale

sasiloru si cum ca Transilvani'a nu s'a prefacutu intr'o pustietate, acest'a se póte multiemí numai energiei acelei natiuni, pre care o amerintia urmatorii aceloru familii ungeresce refugiate pre acelu tempu fatalu in cetátile sasesti cu nimicirea. (Nu este adeveratu!) Nu numai drepturile basate pre legi si tractate ale natiunii sasesti, ci si meritele nemurítore, ce si le-a castigatu acest'a natiune pre tempulu pácei pentru cultur'a Transilvaniei, pre tempulu resbeleloru turcesce pentru aperarea tierii, au datu ansa natiunii ungeresce sa dea natiunii sasesti cuventulu seu de onóre pentru integritatea politica a natiunii sasesti, in tote trei stadiile ce le a percursu reimpreunarea Transilvaniei cu tíera mama Ungaria. Si natiunea ungeresca a facutu acest'a in modu serbatorescu prin corpulu seu reprezentativu legalu, in care ea formá cá si astadi majoritatea suverana preponderanta si decisiva.

La anulu 1848 natiunea ungeresca si-a datu cuventulu seu de onóre in diet'a de Posionu si Transilvani'a. Articululu VII: 1848 dispune in § 5 acceptarea tuturoru libertatiloru si legiloru speciali ale Transilvaniei, cari suntu favorítore libertatii nationali si egalitatii in dreptu. In diet'a transilvana s'a garantatu integritatea politica a natiunii sasesti prin resolutiunea solemna din 20 Iuniu 1848. Deputatii substernusera atunci unu memoriu, alu cărui cuprinsu se concentrá intr'acolo, ca tíera sasésca sa remana unu intregu nedespartiveru pre viitoriu.

Comisiunea regnicolara denumita in afacerea uniunii a fostu indrumata sa lucre intr'acolo, cá ministeriulu ungerescu sa substérna pre bas'a dechiariunii dietali unu proiectu de lege la legislativ'a cea mai de aprópe. Acea comisiune regnicolara a fostu denumita de Majestatea Sea Imp. Ferdinand cu insarcinarea sa dea materialulu la acelu proiectu. Intemplantile dureróse au intreruptu activitatea acelei comisiunii si uniunea veni in stadiulu alu doilea abia dupa 7 ani la diet'a din Clusiu din 1865.

In diet'a acest'a, conchiamata pentru revisiunea uniunii, si-a datu natiunea ungeresca cuventulu seu de onóre in resolutiunea dietale din 6 Decembre 1865, prin care dorintiele postulatele si conditiunile natiunii sasesti, substernute in form'a unei motiuni in scrisu, se privira de a face re a dietei. Punctele cardinali ale motiunii érá: sustienerea constitutiunii municipali sasesti si inviolabilitatea teritoriale a fundului regiu — cu unu cuventu: integritatea politica a natiunii sasesti.

In stadiulu alu treilea si celu din urma si-a datu natiunea ungara cuventulu seu de onóre prin guvernulu responsabilu alu statului ungerescu si apoi prin legislativa.

In Februaru 1868 guvernulu ung. a pensionatu pre contele alesu alu natiunii sasesti, ocupandu acestu postu prin denumire, universitatea natiunii sasesti a datu unu gravamenu, la care a respunsu ministrulu de interne de atunci bar. Wenkheim, ca factorii legali voru statori drepturile basate pre privilegie. In Decembre urmandu regularea definitiva a uniunii cuventulu de onóre datu s'a adusu in §§ 10 si 11 art. de lege 1868 intr'o forma corecta si legale. Oratorulu se provoca aici la unele detaiari din legile ce atingu caus'a fundului regiu si apoi face imputarea, ca proiectulu de fatia ignoréza integritatea politica a natiunii sasesti, garantata prin legea uniunii.

Baussnern nu póte presu-pune, ca reprezentantii natiunii cavaleresce voru fi in stare sa dica, ca „fortia precede onórea“.

Ticalósa e natiunea, continua oratorulu — care nu-si jertfesce tote pentru onórea sea si o natiune, care nu-si

ține cuventulu seu de onóre, datu in modu solemn u se lépeda de onóre.

Presidentulu admonéza de nou pre oratoru, care termina dechiarandu-se pentru propunerea lui Kapp. (Va urmă.)

Diurnalele române de preste Carpati se ocupa cu unu discursu alu lui Gambetta, rostitu nu de multu la Lyon, care discursu e in stare se derime multe ilusuni atátu dincolo de Carpati cátu si chiaru si dincóci la unii adoratori platonici ai lui Gambetta. Din discursulu lui Gambetta se vede o cochetare cu unele monarchii européne pentru a fi spriginitu la r e v a n c h u l u contra Germaniei si de aceea elu recomanda amiciloru sei se renuncie dela „politic'a nationalitátiloru.“ Eata ce reflesiuni face „Press'a“ din Bucuresci lui Gambetta.

„In fati'a unei asemenea manifestári politice, care ne a amintitu si unu articulu programu din „République française“ dela 1872, si in prevederea cá d. Gambetta póte veni într'o di la putere si cu timpulu chiaru la presidinti'a republicei, noi ne amu preocupatu cá romani cu óre care ingrijire de acésta noua directiune politica ce se propaga de d. Gambetta. Se póte cá noi sa fi esageratu cuvintele dlui Gambetta care a disu, ca „politic'a nationalitátiloru“ (de subtu imperiu) trebuie repudiata.“

Daca d. Gambetta va fi intielesu respingerea numai a unoru gresieli facute subtu imperiu, atunci nu amu avé nimicu de disu. Dara ne amu mai adusu aminte si de alte scrieri ale dlui Gambetta, precum si de idea constanta si naturala de revanche contr'a Germaniei, si de ofertele facute Rusiei printr'unu articulu din „République française“ dela 1872, oferte unde se vorbiá despre identificarea intereselor franceze cu cele russe si panslaviste, — oferte pre care organele russe nu le au primitu cu incredere; — si de aceea ne amu ingrijitu si amu relevatu acésta materie.

Dea Ddieu cá temerile si prevederile nóstre se fie esagerate si desmintite de timpu; nu amu dori mai multu de cátu acésta in interesulu nationalitátiloru, alu pácei si ecuilibrulu european.

D. Gambetta a calificatu de ecuvóca (louche) „politic'a nationalitátiloru“ urmata subtu imperiu. Ei bine n'amu dori mai bine de cátu cá republic'a franceza sa urmeze aceeași politica generósa, mai putienu gresielele din tempulu imperiului.

Discursulu dlui Gambetta dela Lyon si articulu ce amu reprodu su din „République française“ din 1872 nu prea ne incuragiaza in sperantiele nóstre. Apoi, noi n'amu confundatu nici odata pre dlu Gambetta si partidulu seu cu intrég'a Francia, si de aceea reu ne acusa „Romanulu“ ca amu fi propagandu indirectu racéla pentru acea natiune generósa dela care amu primitu atát'a bine in trecut. Republic'a s'a intemeiatu in Francia, si n'amu dori mai bine de cátu a o vedea spriginindu principiulu nationalitátiloru si sustienendu la inaltimea sea prestigiulu Franciei in fati'a popóreloru europene.

Pentru mai multa lamurire a celorlu dise de noi, reproducemu mai josu pasagiulu din discursulu dnului Gambetta relativu la politic'a sea esterna, pasagiu care combinatu cu articulu ce amu reprodu su dupa „République française“ din 1872, a formatu bas'a reflesiuniloru si temeriloru nóstre, pre cari, inca odata, amu dori cá tempulu sa le desmintia.

Eata cum s'a exprimat d. Gambetta la Lion:

„Noi amu pecatuitu adesea prin spiritulu de propaganda escesiva. Sa ne facemu trebile la noi, sa ne vin-

decámu rânile nóstre si sa lasámu pe ceea-lalta lume sa-si véda singura de trebuintiele sele fára concursulu nostru.

„Apoi de multu noi nu mai avemu ce sa ducemu celorlalte popóre, ci din contra, avemu sa imprumutámu: dela Engliter'a libertatea de presa si dreptulu intrunirilor; dela adversar'a nóstra de eri organizarea sea militara, servitiulu adeveratu obligatoru pentru toti. Cu aceste conditiuni putemu fi siguri de concursulu si simpatiele natiuniloru.

„Trebuie sa respingemu proselitismulu. Trebuie sa respingemu acea politica din tempulu secundulu imperiu, politica ecuvóca, care mergea la Dunarea de josu, care trecea dincolo de mári in Mexicu, care tradá Danimarc'a, si care strivea pre Austri'a; acea politica, care nu cautá decátu ruine in lume si ne sapá subpicióre unu abisu, unde erá sa ne confundámu cu totul. Acésta politica a natiuniltátiloru trebuie respinsa (!). Ceea ce voimu este pacea pretutindeni.“

Fiinduca in diu'a de astadi se vorbesce fórté multu despre republica reproducemu unu toastu republicanu alu reprezentantelu confederatiunei elvetiane dlu Korn rostitu cu oca siunea banchetulu anualu datu in Parisu, de societatea elvetiana de binefaceri.

Eata toastulu dupa traducerea U. p. A.:

„Cá republicani de vechia data, avemu deprinderea de a manifestá la aceste banchete, cari suntu nisce serbári de familia, convingerile si simtiemintele nóstre cu franchetia.

Aceste consideratiuni mi permitu a le exprime cá membru alu acestei numeróse familii elvetiane din Parisu, din care amu fericirea de a face parte de 20 ani.

Privimu cu incredere viitorulu Republice franceze, fiinduca ea nu este produsulu unei miscári efemera, ci alu unui spiritu de moderatiune si de vointia cugetata din partea natiunei. Privimu cu incredere viitorulu Franciei fiinduca suntemu adencu convinsi ca natiunea franceza nu voiesce alta republica decátu acea care asigurandu progresulu si libertatea, garantéza ordinea si pacea, si cá celu mai puternicu spriginu alu lor, munc'a. Totu in acestu sensu intielegemu noi si iubimu in Elveti'a republic'a. Acel'a care nu iubescé nici ordinea nici munc'a nu este demnu, in ochii nostri, de numele de republicanu. Libertatea fára ordine si munca, nu mai este libertate, ci anarchia, detestata de adeveratulu republicanu, cá si de monarchistu.

Ceea ce ne intaresce in increderea nóstra, este ceea ce amu vedutu, cu proprii nostri ochi, ca unu regiulu republicanu de faptu fára organizare definitivá, a sciutu celu putienu, in tempii cei mai deficiili, sa restabiléscá ordinea contr'a unei rescóle fára precedentu, sa libereze Franci'a de o ocupatiune straina si de o datoria de resbelu enorma, sa intarésca si chiaru sa marésca creditulu in intru si in afara, sa mentie ordinea si securanti'a in cursulu ultimiloru cincí ani, cu tóte ispitirile de totu feliulu. Cu ce dreptu se póte presupune ca republic'a recunoscuta formulu cá stare legale a tieri si spriginita de sufragiulu universalu va oferí mai putiena garantia intereselor celorlu mai inportante ale societáti, de cum le-a asigurat inainte de a fi primitu o sanctiune legale?

In fine, cum s'aru puté admite cá acésta republica, care datoiesce fundarea sea unui spiritu de moderatiune necontestabile, aru puté in aplicarea si desvoltarea principiiloru sele, sa nu cunósca tóte regulele intielepiciunei si sa uite tóte invetiamintele istorice in privinti'a conditiuniloru fundamentale ale duratei institutiuniloru democratice?

Nóu'a republica póte cu atátu

mai multu sa compeze pre simpatiele celorlalte natiuni, cu cátu acestea recunoscú într'unu statu constitutiunálu, basatu pre vointi'a unui poporu intregu, o garantia mai multu pentru interesele pácei, cari suntu nu numai ale Franciei dar' si ale Europei.

Desvoltarea institutiuniloru republicane prin legislatiune într'o tíera care are traditiuni monarchice este o lucrare dificile. Ea va fi inlesnita de concursulu lealu alu tuturoru cari punu mai pre susu de opiniunile lor personale, séu mai pre susu de acelea ale partidei lor, interesulu generalu alu tieri si vointi'a nationale legalmente manifestata. Se sperámu ca unu spiritu de concordia si de unire va ajutá ase indepliní acésta frumósa misiune.

Nu ne cunóschemu nici marirea nici dificultátile acestei lucrári, dar' credemu in puterea morala a principiiloru suveranitatiiei nationale si a libertatiiei, in intielepiciunea si in devotamentulu corpuriloru constitutiunale ale tieri, in patriotismulu si in lealitatea ilustrulu presiedinte alu republicei.

Mantie-se republic'a franceza si desvoltese in acelasi spiritu care a reesitu de a o fundá!

Aduca tóte ródele ce natiunea are dreptulu de a asteptá dela dens'a! Rasipésca prin fapte neincrederea si temerile!

Asiguráundu progresulu si libertatea, fia in acelasi tempu o garantia de ordine si de pace; o pavadia a tuturoru drepturiloru si a tuturoru intereselor legitime contr'a incalcariloru, din ori-ce parte aru veni ele!

Asigure mai cu osebite Franciei instructiunea universale, propagata in tóte clasele sociale cá cea mai solidá garantia a tuturoru libertátiloru!

Adresáundu aceste cuvinte de simpatia republicei franceze, suntu adencu convinsu de a fi interpretulu credinciosu alu simtiemintelor nu numai ale coloniei elvetiane din Parisu, si ale tuturoru coloniiloru elvetiane din Franci'a, dar' si alu natiunei intregi. Elveti'a republicana saluta cu simpatia si cu incredere pre Franci'a republicana.

Radicu acestu toastu pentru republic'a franceza si pentru presiedintele republicei.“ (Intreita salva de aplaude.)

In cele urmatóre dámu publiculu nostru cetitoriu, unu articlu care ni s'a tramisu dela unu carturariu de ai nostri dela tíera, care in modesti'a sea, nu are pretensiunea a se numerá intre „inteligentii“ natiunei. De aceea reproducemu articulu fára de nici o schimbare, respectandu vocea din poporu in puritatea ei. Ne bucurámu vedendu ca poporul nu e indiferent la cele ce se intempla in sinulu seu si marturisimu ca ne a suprinsu cându amu vedutu ca cele indigitate in „indigitárele“ nóstre din Nr. 19 au inceputu a se adeverí asiá in graba.

Eata articulu:

Defectele tempului presinte, si indreptarea lor.

Dela tíera in Martiu 1876.

Precum pacea infratiesce si armoni'a se propaga si respandesce intre poporu prin ómeni insufletiti de spiritulu binelui si de simtiemintele caritatiiei evangelice — de asemenea disarmoni'a, ur'a si resbunarea inca se propaga si respandesce prin ómeni inspirati de spiritulu reului, de ambiitiune, arogantia si interese egoistice.

Pentru a se poté delaturá din sinulu poporulu nostru — ori ce datini si obiceiuri stengace ori ce rele si defecte, care i potu casuná ruinare si nenorocire si ai inspirá religiositatea si moralitatea cari singure conducú pre ori ce omu la adeverat'a fericire, se ceru puteri si spirituali si materiali, vointia si putintia, contielegere fratiésca intre toti factorii prin-

cipali si conducatorii poporulu si mai cu séma intre acei'a, cari vinu mai desu in atingere cu densulu, cum suntu: preotii, invetiatorii, notarii, advocatii, dregatorii si reprezentantii comunali si bisericesci si se mai astépta inca si spriginulu inteligentiei nóstre de tóta specialitatea.

Cându toti acesti'a se voru uní in cugete si in simtiri, si se voru interesá mai cu zelu cá pána acum de sórtea si viitorulu poporulu nostru, conlucrandu cu energia pentru prosperitatea si luminarea lui, atunci de siguru voru affá cu lesnire cáile si midilócele conducátore la scopu si voru ajunge la succesulu doritu.

Déca pretindemu si dorimu cu ardóre, cá poporul nostru sa fia crescutu in religiositate si moralitate, de asemenea sa pretindemu imperiosu — cá aceste virtuti ceresci sa le poséda primo loco conducatorii sei — de ori-ce trépta si positiune — fia laici ori clerici — conformu preceptelor evangelice:

„Asiá se lumineze lumin'a vóstra inaintea ómeniloru, cá se védia faptele vóstre cele bune si sa marésca pre tatalu vostru celu din ceriuri.“ (Matei capu 5 versu 16.) Nu vomu gresi marturisindu sinceru adeverulu ca amu vedutu si vedemu cu durere de inima, ca chiaru unii dintre conducatori prin faptele lor egoistice si pentru interesele lor ordinari in locu se moralizeze, ei singuri prin conduita lor necorespunditóre demoraliséza si facu celu mai mare reu si stricaciune bietulu poporu.

Un'a dintre cele mai dureróse si mai neplacute calamitati este si acea impregiurare, ca multe din defectele stricacióse si ruinatóre intereselor poporulu nostru preste totu le vedemu concentrate mai multu intre unii dintre barbati nostri asiá numiti invetiati si inteligenti ce se tienu de conducatori.

Cunóschemu pre unii domni invetiati si inteligenti ai nostri, cari neputendu fi sustienuti la scóla numai cu spelele parintiloru loru cei seraci si-au continuatu si terminatu studiile mai inalte cu stipendii si déca au devenitu in oficii publice in locu se fia ómeni onesti, activi si consciintiosi; au inceputu a esclá in abusuri, negligintia, lucsu si desfrenare, incátu vrendu nevrendu ne vine a crede, ca astfelu de ómeni in decursulu studiiloru lor au invetiatu a fi inspirati mai multu de spiritulu reului decátu alu binelui si la invetiatura au imitatatu mai numai viciele si defectele ómeniloru stricati de prin cetáti decátu cultur'a inimei si virtutile sociali ale barbatiloru intr'adeveru civilisati.

Eata dar, din ce motive devine, ca numai e nici o mirare cându audi adese pre bietulu poporu esclamandu si vaierandu-se: „Dieu, ca unii dintre domni nostri cei invetiati nu mai tienu nici o lege — nu mai au nici unu Ddieu — ei ni se pare ca au invetiatu numai cum sa ne incurce si belésca pre noi — si cum sa se imbogátiesca pre ei.“ etc.

Déca vomu considerá si judecá rationalu si fára pasiune tempulu si impregiurárele in care traimu astadi — si conduita unoru ómeni invetiati si inteligenti — apoi vrendu nevrendu trebuie sa aprobámu esclamatiunile si vaieraturile cele drepte ale poporulu — ba cá unii, cari ne-amu convinsu din esperintia propria despre relele si defectele tempului presinte — afirmámu susu si tare si dechiarámu in fati'a lumei — ca amu devenitu sa traimu astadi in celu mai nenorocitu tempu de coruptiune si decadentia morala — in tempulu acel'a nenorocitu cându oficiele publice — pentru unii din cei ce le ocupa au devenitu unu monopolu de specula — ori dupa limbagiulu fratiloru nostri, din Romani'a unu midilocu de chiverniséla.

(Va urmă)

Varietăți.

*** * Concursu „Budapesti Köz-
löny** dela 21 Martiu a. c. nr. 66 pu-
blica concursulu scrisu de min. reg.
ung. de culte si instrutiune publica
pentru unu postu de professoru de
limb'a latina si greca la gimnasiulu
reg. ung. de statu din Sabiu. Peti-
tiunile instruite si adresate ministe-
riului reg. ung. de culte si instruti-
une publica au de a se substerne
pâna la 15 Aprile a. c. la directiunea
superiôra scolara din Clusiu. Emolu-
mentele impreunate cu postul de prof.
sunt: 1200 fl. salariu ficu, 200 fl.
bani de quartiru pre lînga quinqualii
de 100 fl.

*** * Necrologu.** Diurnalele din
Romania ne aduc scirea trista despre
môrtea dlui Dr. Ioan Dragomir, un
profesoru de istoria universale, la co-
legiulu St. Sava. Deplangemu acêta
grabnica perdere a instrutiunei su-
periôre! Fiai tieren'a usiôra!

*** * Comitetul scaunulu**
alu Sabiului a avutu joi siedintia Objec-
tele desbateri au fostu statorirea bu-
getului scaunale pre anulu 1876; re-
gularea pompeiierii in scaunu si alte
obiecte de mai putiena insemnate.
Dintre aceste este de a se distinge o
petitiune câtra casa deputatiloru pen-
tru scutirea populatiunei contra fêra-
loru selbatece.

*** * Cine aru ti credintu?**
Joi ni se templâ ce nici prin visu ni
aru fi trecutu vr'o data. „S. d. T.“
ni sosese camu dupa 11, adeca intre
11 si 12 ôre. Că totudêun'a indata
amu facutu o revista preste tôte ru-
bricile diurnalului. La „Local-und-Ta-
ges-Chronik“ dâmu preste o varietate
intitulata „Frundie si flori.“ In acea
varietate se caracterisêza cealalta
fôia totu de aici din locu, „Hr. Ztg.“
etc. de fôia umoristica. Ce e dreptu
„Hr. Ztg.“ facuse mai de unedile o
gluma camu prôsta, cându dicea ca
intr'o afacere a „veditu in nisce acte.“
Ce a veditu? va scî ea si respectivulu.
Noi scimu ca n'a veditu ceea ce ca-
utâ sa vedea; dar' galuse nemistuibile
au inghititu respectiv'a fôia destule,
fâra de a dice macaru unu ah! Cu tôte
aceste cându amu cetitu ca „H. Ztg.“
e fôia umoristica cugetaramu in noi
acês'a e invidia. Ce se vedi? Nu bate
intâi'a ôra pentru unii dupa prândiu,
pentru alii dupa prândiu, si eata si
„Hr. Ztg.“ Facemu si preste dens'a
revista. Cetimu rubric'a „Innland“
si ne convingemu ca nu numai e umor-
istica, ci cându vrea, câ joi, apare si
caraghiosâ. Ea dice si din acês'ta
pôte vedé ori si cine câtu e de sarata:
„Alt'a e Tisza (ministrulu) si alt'a e
Telegrafulu“. Genialu!

*** * Actiunea produce re-
actiune.** Ministru ung. de comerci
si comunicatiune n'a spariatu numai
cu vorbe cându a amenintiatu pre toti
impiegatii dela drumurile de feru, ca
dêca nu voru invetiâ limb'a magiara
i lipsesce de oficiele ce imbraca. O
fôia din Vien'a ne spune ca la 17
Martiu a. c. a mii'a familia a tre-
buitu sa parasêca Ungaria, din cauza,
dice fôia vienesa, ca unu arpadanu a
competatu la postulu némtiului, pen-
tru ca lipsitul de oficiu are si dôue
atestare din cari se vede ca a depusu
esamenulu din limb'a magiara cu suc-
cesu bunu. Ministru ung. nu
numai ca s'a tînutu de cuventu dara
a mersu mai departe: in Decembre a.
tr. a spus'o intr'unu emisu ministe-
riului verde, ca impiegati de ai dru-
muriloru de feru se demisiunêza si
la casulu cându sciu unguresce, dêca
voru fi nemti. Acum este o urmare logica
ca dandu-i-se ocaziunea, fâra multe cere-
monii se asiedie in posturi fi de ai nati-
unei magiare, conformu emisului seu de
mai nainte ii si asiêza. Nemti din
Cislaitani'a inse suntu ômeni acu-

rati. Ei au numeratu tôte familiile b'a
si sufletele, cari au fostu espedate
pre calea acês'ta din Ungaria, pen-
tru ca ei le numera 3400! Si acum
dupa ce si-au facutu socotêla astfelu
se apuca de resplata. Aceeasi fôia
vienesâ amenintia conducerea intrêga
a drumuriloru unguresci de feru cu
denegarea din partei a ori cârui
sfatu, a ori cârui spriginu ce-lu
va mai cere si dêca stau cele dise de
fôia despre care ni e vorb'a, intrebâ-
rile se facu la Vien'a adeseori, pen-
truca se dice mai departe, ca dela
crearea Inspectiunei generale in Bu-
dapest'a preste drumurile de feru abiâ
s'au facutu patru tarife, cari nu
suntu copiate de pre cele austriace.
Inse nu se opresce aci. O societate de
drumuri de feru, carea sta in cele
mai bune relatii cu ministrulu au-
striacu s'a decisu a demisiunâ pa-
tru-spradicee impiegati de na-
tionalitate unguresca. Dara ce e mai
bunu vine la urma. In dilele cele mai
de aprôpe se intrunescu la Frank-
furtu reprezentantii tuturoru dru-
muriloru de feru nemtiesci si austriace.
Cu ocaziunea acês'ta, se asigura,
ca se va decide eschiderea tuturoru
drumuriloru de feru unguresci din
reuniunea drumuriloru nemtiesci, prin
care mesura drumurile de feru ungu-
resci voru dá de pagubele cele mai
simtite.

*** * Semnu imbucuratori.**
Doi advocati români din Sibiu au
datu demisiunea in dilele trecute in
grab'a cea mai mare — sespune ca pre
la mediulu noptiei — concipistiloru
loru. Trebuie ca numerulu proceselor
se afla intr'o scadere rapida.

*** * Se cêrta fratii.** Sub
titulu acês'ta face rotund'a prin diur-
nale urmatôrea intemplanu ce avu locu
la anulu nou intr'o monastire de ie-
suti in Sant'a Fé (Spania). Parintii
iesuti erau la prandiu si intre densii
se incinge o disputa despre impartire
a ôreloru si despre alegerile anuale.
Din disputa se nasce cêrta. In de-
cursulu certei incepu a sburâ pahare
dela unulu la altulu, ceea ce in-
semnêza ca s'a inceputu bataia. Acês-
t'a se continuâ cu pahare cu sticle,
carate si alte obiecte potrivite spre
scopulu ocupatiunei din acele mo-
mente memorabile. Pater rectoru alu
monastirei a caditu mortu si alti
patru patres fura raniti greu. Dintre
cesti din urma doi au muritu. Cerce-
tarea judecatorêca urmêza.

*** * Nenorocire.** Dela Strass-
burg se anuncia, ca unu trenu dintre
Strassburg si Mühlhausen, trecându
preste riulu Ill, care, umflatu de apele
cele multe, semenâ unui fluviu, si de-
rimânduse togm'a in momentele tre-
cerei preste podulu de preste Ill unu
picioru de podu, afara de masina,
care a apucase a trece podulu si riulu,
trenulu intregu a caditu in apa. Din
caletori n'a scapatu nimenea. Citi ca-
letori au fostu in trenu se va eruî
mai târdiu.

Publicare de licitatiune.

Comun'a bisericêca gr. or. din
Resnovu dupa ce si-au primitu apro-
bâriile necesari dela autoritatile mai
inalte competinti, — in diu'a de 25
Martie st. v. 1876 la 10 ôre a. m. va
vinde prin licitatiune verbala publica,
padurea de fagu de pre muntele bi-
sericeii Baiu séu Dibamu aflatoriu
in Romania districtulu Pra-
hova.

Conditiiunile de licitare precum
si alte esplicari se potu capeta si res-
pective vedé in scôla romana de aici,
unde se va tîné si licitatiunea.

Resnovu in 25 Fauru 1876.

3—3 **Comitetulu parochiale.**

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante
de class'a III Buciumu-satu, in pro-
topresbiteratulu Abrudului, se deschide
concursu, pâna la 8 Aprile 1876.

Emolumentele suntu, tacsele sto-
lari bine regulate dela 130 de fami-
lii, si folosirea cimiteriului, eventual-
minte, dêca aru voi se ocupe si pos-
tulu de invetiatoriu, va primî inca
unu salariu de 120 fl. v. a, quartiru
si lemne.

Doritorii de a competâ la acêta
parochie, au de a-i substerne concu-
sele instruite conformu legei — pâna
la terminulu prefiptu, subscrisului.

Abrudu in 4 Martiu 1876.

In contielegere cu comitetulu
parochiale.

Ioane Gallu,
prot. gr. or. alu Abru-
dului

(2—3)

Ad Nr. 10. 1876.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia in
Brisnicu protopresbiteratulu Dobrei,
se escrie prin acês'ta concursu cu
terminulu pâna la 21 Martie st. v. a. c.
in carea di se va tîné si alegerea.

Emolumentele suntu:

Portiune canonica 7 jug. parte
aratoriu, parte fenatiu, dela 80 nu-
meri de case 80 mirtie mari de cu-
curuzu sfarimatu, si dela geleri o di
de lucru, apoi stol'a usuata. Tôte ace-
ste emolumente computeate la olalta
dau unu venitu anualu aprôpe de
400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupâ acêta sta-
tiune de parochu, au a-si asterne pe-
titiunile loru instruite in sensulu sta-
tutulu org. la subscrisulu pâna la
terminulu indicatu.

Dev'a in 19 Febr. 1876.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,
protopresb.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de ca-
pelanu lînga betrânulu parochu Ni-
colau Briciu din Galatiu protopresbi-
teratulu Bistritiei, se deschide prin
acês'ta concursu in intielesulu inaltulu
ordinu consistoriale din 4 Septembrie
1875 nr. 2323 pâna in 28 Martiu a. c.

Cu acestu postu suntu impreunate
urmatôrele emoluminte:

Dela 60 case câte 1 mertia cu-
curuzu sfermatu, totu dela acelea case
venitulu epitrafirului si câte 1/2 di
de lucru.

Portiune canonica 5 jugere pa-
mentu aratoriu 2 1/2 jugere fenatiu.

Cu acestu postu e impreunatu si
postulu de invetiatoriu cu unu salariu
anualu de 100 fl. v. a.

Doritorii de a ocupâ acêta sta-
tiune, câ obligati de a implini tôte
functiunile nepotincosului parochu
suntu avisati a-si trimitte concu-
sele instruite amesuratu Statutulu organicu
pâna la terminulu prefiptu la comi-
tetulu parochialu in Galatiu post'a
ultima Bistritia.

Galatiu 26 Febr. 1876.

Comitetulu parochialu in in-
tielegere cu oficiulu proto-
presbiteralu tractualu.

(3—3)

Ad. nr. 10 1876.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei va-
cante Ighielu protopresbiteratulu Albei
Iuliei se escrie concursu pâna la 21
Martie 1876. st. v. cându se va tîné
si candidatiunea.

Emolumintele suntu:

1. Casa parochiala cu gradina de
legumi.

2. Portiune canonica de 8 jugere
804□ in aratoriu si fenatiu.

3. Dela 114 familii câte un'a fê-
dela de bucate, séu parte in mustu.

4. Dela 114 familii un'a di de
lucru.

5. Stol'a usuata de parochulu
repositu.

Doritorii de a ocupâ acêta pa-
rochie au a-si asterne concu-
sele loru conformu Statutulu organicu pâna in
terminulu susu indigitatu la sub-
scrisulu.

Alb'a-Iuli'a 11 Febr. 1876.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu.

Alesandru Tordasiannu,
protopr. gr. or. de
Alb'a-Iuli'a.

(3—3)

Edictu.

Maria Georgiu Nanu din Her-
manu in districtulu Brasiovului, de
religiunea gr. or. care parasî aprôpe
de 3 ani pre legiutulu ei barbatu
Dimitrie Achimu Tom'a, si nu se scie
unde se afla, se citêza prin acês'ta a
se presentâ la subsemnatulu foru ma-
trimonialu in terminu de unu anu si
o di dela datulu subscrisu, câci nein-
fatisindu-se se va pertractâ actiunea
barbatului si in absentia ei.

Brasiovu in 19 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu
tractulu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,
protopopu.

(3—3)

Ad Nr. 92—1875.

Edictu.

Prin carele Ann'a Comanicu din Fel-
meru, in scaunulu Cohalmului, parasindu
in modu ilegalu de mai multu tempu pre legiti-
imulu seu sociu de casatoria Moise Curchel,
se citêza, a apare in restempu de unu anu
inaintea forulu matr. subscrisu, câci la casu
contrariu, pre basea protocolulu luat de câ-
tra oficiulu protopopescu, prin carele se inac-
tioneza pribegita, — in sensulu canôneloru
bisericeii resaritene, se va aduce sentint'a me-
ritoria.

Cohalmu, 15 Febr. 1876.

Forulu judecatorescu bis. de I-a instan-
tia gr. resarit.

Nicolau D. Mircea,
adm. prot.

3—3

Nr. prot. 10/1876.

Edictu.

Ilean'a lui Gavrilu Sioc'a din
Bulzesci — Ctulu Zarandu — carea
de mai multi ani au parasitu pre bar-
batulu ei Ioanu Sioc'a a Pascului fâra
a se poté eruâ leciu ubicatiunei ei;
— prin acês'ta se provôca resp. citedia
a se presentâ inaintea subsemnatulu
scaunu ppescu in terminu de unu anu
si o di si anumitu pâna in 25 Ianu-
ariu 1877 câci la din contra procesulu
divortialu intentatu asupra se va per-
tractâ si decide si in absentia ei.

Din siedintia scaunului ppescu
gr. or. a Zarandului tîenuta la Bradu
in 22 Ianuariu 1876.

Nicolau I. Miheltianu,
prot. gr. or. a Za-
randului.

(3—3)

Edictu.

Marin'a George Dutia din Rot-
bavu, de religiunea gr. or. care de 6
ani parasî cu necredintia pre legiui-
tulu ei barbatu Arsenie Vladescu, si
nu se scie ubicatiunea ei, prin acês'ta
se citêza a se presentâ la subsemna-
tulu foru matrimonialu in terminu de
unu anu si o di dela datulu subsem-
natu, câci neinfatisindu-se se va per-
tractâ actiunea barbatului si in ab-
sentia ei.

Brasiovu in 21 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu
tract. alu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,
protopopu.

(1—3)